

סוריה

הקולונל שלף אקרן

כאשר נתמנה הקולונל אדיב אל-שישקלי ראש מטה הצבא הסורי, הרי רק העניק לעצמו את התואר הרשמי, שהיה חסר לו. למעשה, מילא תפקיד זה — ותפקידים רבים אחרים — עוד לפני המינוי הפורמלי.

מנהיג גדול, והעניק לעצמו תואר כבוד בלי סוף, לא מצא הדבר חן בעיני אל-שישקלי. "נתאכזבתי מאד משלטונו הדיקטטורי של אל-זועים", הוא אומר. "התחלתי לארגן את הקצינים נגדו". אל-זועים, שהפך את שמו (המנהיג) תואר רשמי, הרגיש בדבר. הוא פיטר את שישקלי מן הצבא. והעבירו לרורבה. אולם הדבר לא

הקולונל והמלחמה: במשרדו, במטה הכללי, עוקב אדיב אל-שישקלי אחרי כל התפתחות חדשה על הגבולות. בתמונה זו, ככרוב מעשי, מחקה הקולונל את הקצינים אירופיים.

הועיל: הצבא ביצע עוד הפיכה, שהביאה את סאמי ח'ינאווי, אף הוא קולונל, לשלטון. אדיב אל-שישקלי חזר לצבא, בתפקיד סגן ראש המטה הכללי. הפיכה השלישית, שבאה בעקבות רצח אל-חינאווי ע"י מתנקס, נתנה בידי שישקלי את רסן השלטון. אולם הוא, בניגוד לקודמיו, העדיף להשאר מאחרי הקלעים, "לנהוג מן המושב האחורי", כפי שהוא אוהב להגדיר את שליטתו. הוא נשאר בתפקיד סגן רמטכ"ל, ומינה נשיא, וראש ממשלה, מבלי ששמו,

בשיחה עם עתונאים, לפני כמה ימים, הכריז: "אני הוא האדם, שביצע את שלוש הפיכות בסוריה". כאשר גרמה מלחמת ארץ-ישראל תסיסה פוליטית בתוך סוריה, והעם היה מוכן לשינויים בהנהגתו, שהביאתו למצבו של אז, ערך הקולונל חוסני אל-זועים, בתמיכת הצבא, הפיכת-חצר, שהביאתו לשלטון. דבר זה, גילה עתה אל-שישקלי, היה אפשרי רק בעזרתו הוא, ובעזרת קציני צבא אחרים. אולם כאשר החל אל-זועים רואה את עצמו

באופן רשמי, יהיה מעורב בכל זה. תפקיד הרמטכ"ל נשאר ריק ופנוי. עתה, עם עליית קרנו של הצבא הסורי, בעקב המאורעות על הגבול, החליט אל-שישקלי, שהגיע זמן למלא את המקום הריק בראש הצבא ובדמיון הקהל הסורי. הופעתו, שהיא בניגוד להופעת קודמיו — שדמו יותר לחנוונים, שהתחפשו במדי גרילים מבריקים — נאה ביותר. בתיבושתו האלגנטית הוא מגלם את דמות הקצין הגבוה מלא רוח הגבורה והאצילות הצבאית.

כדי לרקום את איצטלת הגבורה, שהוא אוהב להתעטף בה, החלו העתוננים הסורים והערבים, בכלל, לפרסם סיפורי מעשיות עוד מימי צעירותו. כאשר נשאל בראיון עתונאי, מהו זכרונו היקר ביותר, הודיו לספר על מעשיו במכללה הצבאית הסורית. הודות לאדיב, המפקדים הצרפתיים של המכללה נהגו לקרוא שם של אישיות צרפתית צבאית או מדינית לכל קבוצת תלמידיהם, המסיימים את לימודיהם במכללה. כאשר בא יום סיום הלימודים של אדיב אל-שישקלי, עורר הדבר מועקה נפשית עמוקה בלבו. מדוע תשא קבוצתו, המורכבת מצעירי רים סוריים טובים, שם של צרפתי כובש? "האם חסרים לנו אנשים גדולים בתולדות הערבים, שנקרא בשמות צרפתים?" שאל. הוא ארגן את חבריו למחלקה, וחצי שעה לפני שעמד להיערך המסדר החגיגי, בו יקבלו התלמידים את תעודותיהם, והמתלחה את שם האישיות הצרפתית, הודיע אדיב, בשם חבריה, כי התלמידים יסרבו להשתתף במסדר, כל עוד לא הוחלף השם הצרפתי בשם ערבי. הנימוק השטני, כנראה, על מפקד המכללה (יתכן שלא רצה לתת הודמנות לעתונות וימדינאים הלאומניים לפתוח תגרה מדינית סביב נקודה כה פשוטה), והוא הסכים לשנות את שם המחלקה. הוא אפילו החזיק לכת. לנשף הגמר, שנערך למחרת, הוזמן נשיא סוריה, כאורח כבוד. היתה זו הפעם הראשונה ששיא סוריה הוזמן לנשף כזה; אך מאז הפך הדבר מסורת. "כל זה, הודות למנהיגנו הגדול, הקולונל אדיב אל-שישקלי. לא יאה לפטריוט אולם המנהיג, מגלים העתוננים, לא רצה להיות איש צבא. הוא התחיל את לימודיו בבית-ספר חקלאי, כדי שיוכל לנהל את אחוזות אביו. אולם אחרי קבלו את תעודת הגמר, החליט אביו, כי הבל לבונז את כשרונותיו על האדמה. עליו להשתדל ולקבל משרה ממשלתית, כי זהו אחד הדברים המכובדים ביותר והמועריים גם לקרובי הפקיד, גם לפקד הממשלתי בעצמו.

דעתו של אדיב היתה אחרת. עבודה במשרד נראתה לו למטה מכבודו, על אחת כמה וכמה, שתהיה זאת עבודה לפי הוראות הזרים הצרפתיים. אחרי דין ודברים עם אביו, הגיע לפשרה — הוא יכנס למכללה הצבאית. אולם אף פעם לא ויתר על שאיפתו להיות חקלאי מתקדם, איש אדמה, שינהל את משקו לדוגמה, ויהיה לברכה לעמו ולמולדתו. אפילו היום, הוא אומר, לא ויתר על שאיפתו זו. את תפקידו הנוכחי הוא ממלא, כי לא יאה לפטריוט מושבע להשתמש מכל תפקיד שהוא, אשר הוטל עליו ע"י האומה.

"נהיה פראים" הרגשת ערך הכבוד הלאומי של אדיב אל-שישקלי היא אחד מעקרונות חייו. כאשר היה עוד קצין נמוך בצבא הסורי בימי הצרפתים, הוזמן ע"י אחד מחבריו לנשף, שנערך במועדון הקצינים, לכבוד גנרל צרפתי, בתום תקופת

הצגה לעתונאים: אדיב שישקלי הח' לט ליהיות פופולרי. הזמין צלם עתונות

מיוחד לצלמו ברגעים אינטימיים, שיראו לקהל את אלילים בכל מעשיו היומיומיים, ויוכיחו,

כי הוא מנהיג דמוקרטי ביותר. גם המצביא הגדול מתרחץ מתגלח מתגבב כאדם רגיל.

שירותו בסוריה. הוא היה הקצין הסורי היחיד, שהוזמן לנשף זה, שהיה מעין מפגש בני העם העליון. בתום הסעודה הדשנה, קם הגנרל על רגליו ונשא נאום תודה, בתשובה לנאום ההערצה של אחד הקצינים הגבוהים.

מוצאת שימוש לעניבה

רומנים

